

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy száma 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdetésait, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Vörösmarty.

Ünnepelni, jubilálni nagyon szeret és nagyon jól tud a mi lobbanó természetű nemzetünk. Csak némi alkalom kell rá, friss koszorút fonunk és az alkalmiság örömeiben újra föltámasztjuk a végkép eltemetett.

A ki hétköznapokon eszünkbe se jut: ünnepi sorban tömegek élére kerül mint fölkapott jelszó s a méltatlanul mellőzött nev diadalával arany betűiben ragyog.

Ime az ország apraja-nagyja Vörösmarty Mihályt emlegeti mostan. Iskolákban, színházakban, uri körökben Vörösmarty emlékeztetére szavalnak, énekelnek és pénzt gyűjtenek Vörösmarty Mihály szobrára.

És mindez első sorban, mindenek fölött azért történik, mert a magyar nemzetnek ismét jubilálni

van alkalma: száz esztendeje annak, hogy Vörösmarty Mihály (1800 december 1-én) született.

A Szózat, a Fóthi dal, a Vén cigány, a Szép Ilonka költője, a magyar költői nyelv megalkotója és mestere, a nemzeti költészet izről izre magyar lelkü fejedelme, a kinek fölséges lantján új élet kelt régi dicsőségük az égi homályból: az örökké való Vörösmarty Mihály 1855 óta kinn porhad a temetőben és a mai nemzedék már már felejteni kezdte a mostani izlés szerint csöppet sem divatos költőkirályt.

Sokszor sirni szerettem volna annak a szomorú tapasztalásnak a révén, hogy Vörösmarty remek munkái a könyves polczokon porladoznak és a magyar nép, mely hátátlanul és hűtlenül elfordult a legszebben, legédesebben zengő leghatalmasabbanzugó költői nyelv esodás erejű mesterétől, — csiripelő ereifencek, kuplégyártó komédiások diadalszekerét tolja.

De bármily sötét gomolyogtak is a felhők a magyar költészet berkei fölött, én vak bizodalommal hittem, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! Most szerte az országban elnémulnak a csörgősapkák és az áhitat hang-

ján zeng mindenütt Vörösmarty Mihály neve. Gyűlnek a fillérek, a koronák a kis és nagy összegek a magyar költőkirály szobrára; ezer meg ezer ünnepi gyülekezetben éneklük a Szózatot, szavalják a Vörösmarty verseit és dicsőítik Vörösmarty költészetét.

Azonban az még mindig nem az az ünnep, a melyről Vörösmarty Mihály jósléleke álmodott.

Vissza kell térnünk a Vörösmarty szelleméhez. Azokat az eszményeket kell ismét oltárainkra emelnünk, melyekért Vörösmarty lelkesedett. A magyarság ősi földjeit kell újra fölszántanunk és bevettünk a Vörösmarty eszméinek magvaival. Akkor valósul majd, amiről Vörösmarty apánk álmodott, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! A szóvirágok közé, melyekkel az alkalmi ünneplők Vörösmarty nevét oly dusan koszoruzták, fűzzük piros fonálnak azt a jó kívánságot, hogy ünnep után is, állandóan maradjon köztünk, ihlessen meg, tegyen jó magyarokká, nemzeti munkánk buzgó hőseivé a Vörösmarty költészetéből kisugárzó ősmagyar lélek.

Erre van fölötte sürgős szükségünk nekünk, a ránk virradó huszadik század magyarjainak,

TÁRCA.

A r a n y m i s e.

Elhangzott már az esthajnali harangszó. A kis falura ráborult az alkonyat. A paplak vadszőlős verandáján négyen ültek együtt, a plébános és vendégei. A négy galambősz aggastyán gyermekkori jóbarát, hosszú idő után hozta össze őket ismét egy ünnepi alkalom: holnap mutatja be a plébános aranymiséjét. Az előestéjén lakomát rendezett a plébános, a többi vendégek mind elmentek már, csak ők maradtak négyen. Vaesora után önkéntelenül elborongtak, a mi sehogy sem tetszett az egyik vendégnek. Rázies Gerzon bácskai földbirtokosnak. Nagy vívőr volt Rázies egész életében s most hamis kalandok elbeszélésével iparkodott elűzni az emlékezés felhőit. Miután már egy párszor megnevettette a társaságot odaszólt a plébánoshoz a ki néhányszor megkorholta:

Jól van, jól pátérkám. Nekem már nincs szükségem javulásra. Hanem hát ha az én szerelmi történeteim nem tetszenek, halljunk téled egyet, úgy se beszélgettünk még több mint ötvenesztendő barátságunk alatt sohasem bizalmasan a szerelemről,

A bizarr ötletre elnevelték magukat s a három aggastyán évődni kezdett a tisztelendő urral, hogy mondjon el egy szerelmes történetet. A plébános ajkán bánatos, rezignált mosoly jelent meg. Ha már mindenáron akarjátok legyen.

Felpillantott a csillagos égre, azután beszélni kezdett.

* * *
A történet hőst nevezzük Frater Titusznak. Ez lett a neve, a mikor bekerült papnövendéknek a kolostorba. Hanem, hogy miképpen került be, annak is van története. A püspök földmérője volt az apja Frater Titusznak. Egy napon künn járt a mezőn, meghűtötte magát s belehalt a bajába. Az özvegy egyedül maradt tizen-négy esztendő fiával. Nem maradt semmijük, ki kellett volna költözniök még a kis házból is, ahol eddig laktak, mert hát az már az új földmérő lakása lett volna. De a püspök nem hagyta, hogy nyomorba jussanak.

— Ne busuljon, szólt az özvegyhez. Lesz kenyere holta napjáig. Kitanítatom a fiát is, legyen belőle pap ha letette a vizsgát.

Az özvegy hálásan csókolta meg az ősz főpap kezét. Persze, hogy pap lesz a fiából, mi is lenne más. Arra azonban senki sem gondolt, hogy ott lakik a szomszédban Weber a gazdag pék. Volt egy szép leánya, az Eszti. Gyermekkora óta

együtt játszott vele a földmérő fia. Nőttek, nőttek a gyermekek és mikor Eszti ke süldő leány lett, még többet együtt voltak, mert hát gyakran átment az özvegyhez segíteni egymást. S pajtáskodásból szerel em lett, nagyobb, mint akárki is hitte volna.

A földmérő fia éppen érettségi vizsgálatra készült, a mikor az édes anya nagy beteg lett. Az Eszti ke ápolta. Az orvos pedig azon a napon mikor a földmérő fia letette a vizsgát, megmondta, hogy az özvegynek imáron csak napjai vannak hátra. A fiu sokáig könnyezett odakünn, azután bejött és leült a beteg ágya mellé, szemben a leánnyal.

— Szegény anyám, susogta hosszú hallgatás után, mennyit szenvedett. Mi lesz belőlem, ha ő is itt hágy, senkim sines kivüle.

Szeméből lassan pergett alá a könny. Hát én senki vagyok? — szólt a leány közelebb hajolva hozzá. Az anyádat nem tudom pótolni, de szeretni foglak mindig... nagyon, mintha csak a testvéred volnék.

S lassan megsimogatta a fiu fejét. A földmérő fia fölpillantott. Szemük találkozott, kezük egymásbafonodott. Így ültek sokáig némán.

Nem hagyjuk el egymást soha, sutogva végre a fiu s megcsókolta a leány kezét.

akiket összezagyváltak, sarkainkból kiforgattak, idegen istenek bálványképére elferdítettek a meg nem emésztett nemzetközi határok.

Vörösmarty ünnepein buzgó imádság epedezzen százezerek ajkain azért, hogy megint a régi dicsőség szent zászlai lobogjanak küzdelmeink utján fejünk fölött.

Isten segíts, népeknek Istene! Add, hogy az a tűz, melylyel most Vörösmarty nevét övezzük, ne muló szalmaláng legyen! Add, hogy Vörösmarty, a kinek költészetét az ünnepi alkalom dicsőséggel koszoruzza, időtlen időkön át, a hétköznapok szürkességében is igazán a miénk legyen és közöttünk maradjon! Izzést, irányt, honszerelmet, magyar ajkon imádságot jelentsen mindhalálig Vörösmarty Mihály neve.

Rudnyánszky Gyula.

Munkanélküliség.

Aki fővárosunk társadalmi életének ujságai iránt érdeklődik, annak egy jó félesztendeje érdekes kép tárul szeme elé a József-körut és Salétrom utca sarkán, a budapesti munkásközvetítő-intézet táján.

Százával tolong ott a munkátlan ember s az arra menők legtöbbször meglepetve csóválja a fejét: „Ejnye, ejnye, nem is hitte volna az ember, hogy ennyi munkanélküli munkás van minálunk? Mert a szociális bajokkal s a társadalmi nyomorral úgy vagyunk, mint az egészséges ember a kórral. Ha nem látja, nem is hiszi, hogy van. S azt hiszük, hogy ha a sarokból elűzzük a koldus-gyereket, azzal megszűnik az utcai koldulás.

Pedig tán sok, százszor több ember van a nagy tizkerületű városban, mind hinnők. S míg más államokban többnyire a tanulatlan munka az, melyben nagyobb mértékben fordulnak elő

hosszabb ideig munka nélkül élő existenciák, addig nálunk az a felette sajnos jelenség mutatkozik, hogy a tanult sőt a szellemi tanulmányt végzett munkás bujdosik fényes utcáinkon kereset nélkül.

Ezek azután nem állhatnak oda a Salétrom utca sarkára, nézni a munka alkalmat jelző fekete táblát s benyújtani változatos színű kérés lapokat. Többnyire fekete kabátban, cilinderrel járnak körül, nem munkaszerződést, de alárendelt állást keresve, megelégedve sokszor száraz kenyeret adó kis irnoki alkalmazással, melyben rendesen feleannyit keres, mint egy közepes gépszereplő vagy nyomdász; mindmégannyi elkeseredett Günther, a ki könyörgő hangon kiáltja: „De élni csak kell!”

Társadalmi életünk egyik legkimagaslóbb férfiának Gelléri Mórnak nemrégiben egy munkája jelent meg; címe: „Harc a munka nélküliség ellen” s levannak irva benne mindazon intézmények, melyek a külföldi társadalmak, a foglalkozás nélküli munkás létét enyhíteni iparkodnak: fogadók, foglalkoztató-műhelyek, munkaközvetítő és biztosító intézetek. A külföld társadalmi gondoskodnak elhagyatottjaikról; a munkásszociálizmus eléri, hogy munkanélküliek ne süllyedjenek a nyomorba. Nálunk is van már foglalkoztató műhely és közvetítő intézet, eselédotthon. A mi igazi szociálizmusunk azonban a diplomás szociálizmus, ez nem bír fegyverekkel a munkanélküliség ellen,

Hivatalaink, főnökeinek egyik legkellemetlenebb, legnehezebb, sokszor legkínosabb ellátásával az állást keresők fogadása és kéréseik elintézése. Tülmöött hivatali szobák mellett egy-egy folyamodót az ajánlók egész sereg iparkodik bejuttatni.

Felette nehéz úgy dönteni, hogy valakit, sőt sokakat meg ne sértünk. Ha 30—40 szolgáló állásra ezer a pályázó és egy-egy óvónó alkalmazás beöltéséért a boldogtalan fogalmazónak az akták számait kell elintéznie, teljességgel lehetetlen, hogy érdemesek is

Soha.. soha, ismételte a leány könnyezve.

Künn már alkonyodni kezdett a szobából eltűnt a napsugár, a betegasszony fölébredt.

Elmehetsz édes leányom, — szolt Esztihez. Jól vagyok... jól érzem magam.. jóéjszakát.

Alig, hogy a leány a szobából kilépett, az özvegy közelebb szolította a fiát. — Édes fiam, suttogta megtört hangon, érzem, hogy itt az utolsó óráim. Itt hagylak nem sokára egészen magadra. De azért nem maradsz párfogó nélkül. Mikor apád meghalt, anyádnak a püspök adott kenyeret. Gondoskodni fog rólad is. Édes fiam, én papnak szántalak, megmondtam ezt akkor a püspöknek is, akinek annyira hálával tartozunk. Igérd meg nekem.. az özvegy itt már akadozottan beszélni, . . . ígért meg nekem, hogy engedelmes, jó fia leszel a püspöknek, kötelességtudó szolgálja az urnak. A fiu megtörtén rosskadt térdre haldokló anya ágyánál és fuldokolva rebegte:

— Megesz minden a ta akaratom szerint, anyám. Az özvegy még az nap éjjel meghalt. Rögtön átjött Eszti, az apjával együtt. Ennek elmondotta a fiu anyja utolsó rendelkezését. A temetés után már tudta a leány is. Röviden bucsuztak. Nem esett köztük semmiről se szó. A fiu

megköszönte a leálynak, hogy olyan volt az anyjához, a leány pedig könnyes szemmel uyujtva kezét csak ennyit szolt:

— Isten veled.. Isten veled. Bocssás meg ha valamit vétettem volna ellened. Gondolj néha rám is, imádkozzál érettem . . .

Az éjtel már a kolostorba töltötte Fráter Titusz.. A csöndes épületnek ő lett legcsendesebb lakója. Lelkére olyomsúlyal nehezedett a bánat. Nem panaszkodhatott senkinek. A kísértések sokat gyötörték. Látta szenvedni azt a leányt, látnia kellett. Hetenkint kétszer sétára indultak a kolostorbeli papnövédek. Ha a városból a kálvária kápolnához mentek, utjuk mindig a Wéberék háza előtt vitt el. A virágos ablakban ott ült Eszti, valami kézimunkán dolgozgatva. Fráter Titusz, akárhogy föltette magában, hogy nem fog az ablakra nézni, mégis bepillantott mindig. Tekintetük találkozott, csak egy röpk pillanatra, de ez elég volt. hogy mind a kettő lássa, mennyire szenved a másik.

Igy tartott ez már hosszú két esztendő óta.

Öszbe hajló nyáron, egy délután nem volt az ablakban a leány. Fráter Titusznak föltűnt ez, aggódni kezdett. Kérve a városból sokáig sétált a rozszant fahidra a mohos karfára dölve, némán bámult az alkonyatba. Arra rezzent föl, mikor meg-

legyenek az elutasítók között! Különösen, mikor számtalan hivatalban pályázat nélkül vagy kebelből töltik be az üresedésben levő állásokat.

S az állástkeresők e tömegében részt vesznek a társadalom összes osztályai. A tönkrement földbirtokos, az elszegényedett bárótól kezdve le egész a munkássorssal elégedetlen gépkezelőig, a ki szolgál állásra vágyik. Mikor így ősz táján megindul a hivatali élet, oda törekszik úgy az, a ki egyéb keresetek üzése után kedvét vesztette. A fülledt, gőzös hivatali szobába, hol a legkisebb ember is a mindenható hatalomnak egy apró porcikája.

Egészségtelen állapot már jelenleg is, melyet e felfogás szült és állandóan pangó közgazdasági viszonyaink közepette még áldatlanabb állapotot fog szülni. Az ily országnak keleti a jellege, piaca idegen, ölelmesebb államok versengésének a tárgya s benne nem kap lábra a valódi nagyipar és nagykereskedelem, mert mindenki elvész a szabad keresetek utáni vágy s fokozódik az óhaj a kormányzók zsarnoklyává vagy annak egy sarkszögévé lenni.

Az ifju Magyarországnak, a melynek egy-egy csapata ilyenkor indul neki az élet küzdelmének, ez lenne legnagyobb feladata: megtörni az óriási közönyt az ipar és kereskedelem iránt s szüleik legszebb kötelességet teljesíteni, ha nem engedik fejlődni, lelkükben lábrakapni a hivataloskodás vágyát.

HIREK.

Leköszönt igazgató. Mint Zombolyáról lapunknak jelentik, Schmidt Antal az ottani takarékos és hitel egyesület igazgatója állásáról leköszönt. A választmány Schmidtnek a leköszönését elfogadta és az igazgatói teendőkké Treisz Márton volt községi bíró, aligazgatót bizta meg. A mit Schmidt Antal zilált

nyilt a kápolna ajtaja. Fekete ruhás, halvány arcú leány lépett ki rajta, kezében bársonykötésű imakönyvvel meg egy öszszegyűrt csipkekendővel. Lassu léptekkel indult lefelé a dombon. Szinte lebegve ment a hidig. A mikor odaért Fráter Titusz csak akkor látta meg. Menekülni akart, de lába mintha gyökeret vert volna, mozdulni sem tudott.

A leány rápillantott, tekintetük egymásba mélyedt. Ime találkozott szemtől szembe.. Fráter Titusz agyán egy pillanat alatt ezer gondolat rohant keresztül. Miért nem tudja hát tekintetét elfordítani? Miért nem tud elfutni? De hát miért is hagyja itt köszönés nélkül. Igen, köszönni fog neki. Ez nem lehet vétek a kalapjához nyult. A leány arcára e pillanatban mint-ha a derü egy sugára lopódzott volna. Fráter Titusz már fölmelte kalapját, már ajkán van a köszönés, a mikor a kápolna tornyában egyszerre megcsendült az estéli harangszó.

Fráter Titusz összereszt, mint egy bünös, hirtelen mellére vonta a kalapját és szemét lesütve, elfehéült ajkkal rebegte: Ave Mária, gratia plena.. Elmondta az estéli imát, azután visszapillantott. Távol az uton látta a leányt. Alakja mintha még megtörtebb volna, a válla rángatózik . . . sir.

Napok multával azután egyszerre

anyagi viszonyairól híresztelnek, mint értesülünk, — az intézet vagyonát nem érinti.

Torontali képviselők a ház bizottságában. Az új ülészakban a torontalmegyei képviselők a következőleg jelöltettek ki a Ház különböző bizottságaiba: Belitska Béni a közigazgatási, Babics József, Daniel Ernő b. és Papp Géza dr. a számvizsgáló, Karátsónyi Jenő gróf, Nákó Kálmán gróf, Rohonózi Gedeon és Tellecsky Kristóf a vizügyi, Demkó Pál és Ronay János a zárszámadási bizottságba.

A „nagykikindai polgári dalegyesület” vasárnap, 1900. évi nov. 25-én, azaz Katalin napján a „Nemzeti Szálló” nágytermében ez évi negyedik táncszal egybekötött kötelező dalestélyét rendezte, a következő műsorral: I. Ünnepi dal Huberttól. (Versenydarab), amelylyel az egylet 1900. év Szent István napján a Lugoson megtartott zászlószenteléssel egybekötött délmagyarországi dalárda-nyapon a legnagyobb elismerést és dícséretet nyerte. — II. Bankettlied J. Hartmann Stunz. — III. Jägers Lust Astholz. — IV. Rákóczy induló Goll János. Belépti díj személyenként 1 korona Kezdeté este 8 órakor.

Az új vigécz törvény. Ismeretes, hogy a megrendelések gyűjtésének korlátozásáról szóló tövényjavaslatot a képviselőház elfogadta és a törvény a jövő január 1-jére életbelép. Ennek értelmében detail czégek utazókat nem tarthatnak, illetve mintáikat, az üzlet székelyén kívül üzleteket nem köthetnek. Ügynökök azonban a saját városukban köthetnek üzleteket de ez esetben magukat, éppen úgy mint a czégek, törvényszékiileg bejegyeztetni, és az ezzel járó kötelezettségeknek megfelelni tartoznak.

Távozó orvos, Dr. Tatay László városi orvos Szabolcs megye Ujfehértó köz-

szomorú hírt hallott Fráter Titusz a kolostorban. Azt suttogták, hogy a Wéber Eszti nagy beteg Emésztő láza van, félre beszél, senki sem tudja mi baja. Fráter Titusznak eszébe jutottak a leány bucsuszavai! Imádkozzál érettem: Lement a kolostor kápolnájába és a Mária oltár elé borulva könyörgött: Oh Szűz Anyánk, gyógyítsd meg őt! Egész éjjel imádkozott Fráter Tituszt reggel ájultan találták társai. Fölvitték lefekteték. Késő délután ébredt föl. Társai azzal a hírrel fogadták hogy holnap aszisztenciás temetés lesz. Ki halt meg? — Kérdő. A Wéber pék lánya a szép Eszter.

Kimentek a halottas házhoz. Épen a födelet tejték rá a koporsóra. Még egyszer látta a leányt. Ajkán bánatos mosolyival, fekete ruhában feküdt ott, kezében imakönyv. és egy kis csipkekendő. Kivitték a koporsót az udvarra. Fráter Titusz egyedül maradt a szobában. Révedező szemmel nézett körül. Szólitották. E pillanatban megakadt szeme egy arcképen. amely a letakart tükrök sarkába volt tűzve. A fájdalom élvette eszt, lekapta a képet és elrejtette. Azután kiment az udvarra, a hol a koporsó körül már sorakozott a kar. Nem tudott énekelni csak mikor társai figyelmeztették, akkor tért magához. Es akkor elementaris erővel tört elő szívéből a fájdalom, melyet beleöntött a koporsóba. Circum dederunt ave dolores inferni... Mindenki könnyezett. A zsoltár elhangzott. Busan, csöndesen megindult a kiskaporsó temetés. Odakünn a temetőben némán, falféheven állott meg a sirnál Fráter Titusz. A hideg földbe az ő boldogságát temetik most. A koporsóra dobznak egy marék földet az apa és a ro-

ségbe egyhangulag orvosá választott s mint halljuk, új év után már el is foglalja új állását. Sajnálattal látjuk dr. Tatay orvos távozását, mert benne a város egyik legügyesebb orvosát veszti.

Tűz. Rettentő szélvihar dühöngött a héten, mely tetőpontját érte el szerdán éjjel. Orkányszerű erejével végig bömbölt a városon, meg-megrázva az ajtókat és ablakokat. És ebben a nagy szélben reggel fél négy órakor egyszer csak megkondul a városház toronyán a vészharang, jelezve, hogy tűz van. — A tűzoltóság a lehető legyorsabban felkészülve kivonult a tűz színhelyére, mely a második negyedben *Muzsna József* városi rendőr háza udvarán volt. — Gonosz kéz műve volt a gyújtogatás. Ezt hiszik általában, mert *Muzsna* sok az ellensége a rovott emberek között, kiket ő kéréltelhetlenül üldöz. A legbuzgóbb, legügyesebb és legmegbízhatóbb rendőre a városnak, ki szolgálatban és azonkívül is a legnagyobb buzgóságot és ügyességet fejt. Most is a mások vagyonának őrizetében fáradozott, mialatt az ő kis valamicskáját tűzzel pusztították el. Elégett a tűz elő szalmája, tehénkéjének téli takarmánya sőt a házba is bele kezdtek a langok, de azt a tűzoltóság megmentette, azonban a padláson elhelyezett buza, mely téli eleségül szolgált volna, az oltás közben elromlott. — A kár közel 400 korona. — Talán sikerül *Muzsna*nak a tettest kinyomozni, hogy méltó büntetését vegye.

Betörés. Az elmúlt héten ismeretlen tettesek éjnek idején betörték Veszkov Sándor karlovai lakos ablakablait s a szobába behatoltak, honnan a gazda összes készpénzét, ezüst gombjait és egyéb értékes tárgyak elemelése után eltűntek.

Őszi vásárunk. Csütörtökön vette kezdetét az állatvásárral. A felhajtás különösen a hizók száma nagy volt és feltűnő

konok. Ugy sugta neki fájó szive, hogy dobjon ő is egy rögöt.

Lehajolt egy marék földért és oda lépett a sirhoz, könnyes szemmel nézve a koporsót. Felemelte kezét, göresösen összeszorított ujjai közül már majd kihullajtotta a földet, a mikor megcsendült a kápolna harangja. Fráter Titusz megtárodott és ájultam rogyott a sir szélére. Oda siettek, fölemelték. Senki sem sejtette bajának igazi okát.

Fráter Titusz nagy beteg lett, az orvosok lemondottak róla. Napokig feküdt eszméletlenül, végre hirtelen magához tért. Suttogva kérte az ápoló szerzetest, hogy hívja a püspököt, annak akar meggyónni.

Mikor az ősz főpap megérkezett, Fráter Titusz elmondta az ő szomorú történetét, még azt is, hogy eddigi gyónásaiban mindig eltitkolta. A püspök könnyezve halgatta végig. Majd megindultan szólt: Nem vétkeztél, fiam, Aki az Urnak tett fogadalmát így megtartja, aki a fájdalmat ilyen türelemmel tudja elviselni és a ki így tudott szeretni, azt az Ur megjutalmazza. Föl fogsz épülni és egy hosszú életen keresztül szolgálod az Istent.

És az arcképpel mi legyen? — rebegte Fráter Titusz. — Ha majd aranyimi sédet fogod bemutatni; tedd az oltárra a szent Szűz képe mellé és imádkozzál annak lelki üdvéért, a ki most az Ur angyali között imádkozik tevérted.

A plébános elhallgatott...Majd fölkel s megilletődve így szólt:

— Megyek imádkozni, holnap van az aranyimém.

Nemeskéri Kiss József.

olcsó.56—58 fillér kigrja. A felhajtottak sokasága miatt a kínálat nagy, de a vevők legkevésbé nem mutatnak valami nagy kedvet a vevéshez, mert bizony hiányzik a pénz a nép között — Majd meglátjuk a kirakodó vásár milyen forgalmat csinál.

Papp Béla kivégzése. A testvér-gyilkos Papp Béla 22-én reggel 7 órakor hajtották végre a halálítéletet. Az orvosok 6 peroczezel a felakasztás után megállapították a halál beálltát. Holttestét a családnak kiadták. — Papp Béla halála előtt magához vette az úr vacsorát.

A tüdővész kézikönyve. Az öldöklő rém, a a tuberculozis, melyről nap nap után konferenciáznak tudós enqueteik, nagynevű orvosok, — melyről a külföldi és hazai sajtó folyvást és folyton cikkeznek, rámutatva az emberiség e legborzalmassabb ellenségére, mely százezreket dönt sirba az emberi ész minden erőfeszítése ellenére nemcsak hogy nem tágit veszedelmes nivoltából, de még folyton és folyvást emelkedőben van. Keresik az ellenmérget a bacillus öldöklése ellen, röpiratok jelennek meg, sanatoriumokat alapítanak, és mégis mindeddig a valóságban nagyon kevés történt arra nézve, hogy a nép, maga a szenvedő emberiség alaposan megismerkedjék azon fegyverekkel, melyekkel legsikeresebben védekezhetik e leghatalmasabb ellenség ellen. Annál nagyobb örömmel üdvözöljük azt a praktikus, hasznos útmatatót, melyet Dr. Tatay László nagykikindai városi orvos sok esztendei gyakorlatának és rendkívül kitartó megfigyelések eredményeképp „**A tüdővész kézikönyve** népszerű tanácsadó czim alatt kiadott munka a következő tartalommal:

1. Előszó. — 2. A tüdővész keletkezése. — 3. A tüdővész elterjedettsége. — 4. Hogyan terjed a tüdővész. — 5. Mi a tüdővész. — 6. Idült gümőkór. — 7. A tüdővész előjelei. — 8. Etvágytalanság. — 9. Vérszegénység. — 10. G'gehurut. Hörg'hurut. — 11. Gyakran fellépő orrvérzések. — 12. A tüdővész tünetei. — 13. A hajlamos testalkat. — 14. A bőr. — 15. A szív. — 16. A köbhögés. — 17. A hang. — 18. A köpet. — 19. Vérköpés. Vérköhögés. — 20. Nehéz légzés. — 21. Fájdalmak. — 22. A láb. — 23. Emésztési zavarok. — 24. Soványodás. — 25. A tüdővész lefolyása. — 26. Heveny gümőkór. — 27. Gümős agyhártyalob. — 28. A vesék, vizeleti és nemi szervek gümőkórja. — 29. A bőr gümőkórja. — 30. Angolkór. — 31. A görvélykór (Scrophulosis). — 32. A nyirkmirigyek megnagyobbodása. — 33. A bőr elváltozásai. — 34. A nyirkhártyák görvélykóros elváltozásai. — 35. A szemgolyó görvélykórja. — 36. Az ízületek, csontok és csonthártya görvélykórja. — 37. Hogyan védekezzék a tüdővész ellen az egészséges ember. — 38. Az élonydús tiszta levegő. — 39. A vidék. — 40. A hirtelen hőingadozás. — 41. Az egyes vidékek társadalmi élete és szokásai. — 42. A táplálkozás mennyisége és minősége. — 43. Lakási viszonyok. — 44. Minő eljárást kell követni a tüdővész hajlammal bíró egyéneknek. — 44. A tüdővész gyógykezelése. — 46. Vérköpés, vérköhögés, vérhányás. — 47. Nehéz légzés. — 48. Az angolkór. 49. A görvélykóros mirigyek. — 50. Az ízületek, csontok és csonthártya görvélykórja. —

A tüdővész kézikönyve könnyed előadásában, népies könnyű s a laikus által is teljesen megérthető nyelven ad megbecsülhetlen utmutatást mindazoknak, kik a tüdővész ellen óvszert vagy gyógyulást keresnek. A kézikönyv ára 1 korona. Megrendelhető a

szerzőnél Dr. T a t a y László orvosnál Nagy-Kikindán.

Az önértékesítés hirdetése. Egy fésűs a következő hirdetést tette közé a lapokban: **K e e s k é s L ő r i n e z** fésűs saját szarvaiból.

A király és a F. M. K. E. A felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület ideai közgyűlése alkalmából, hódoló táviratot küldött ő Felségéhez, a királyhoz. Az egyesület elnöke, Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás most a következő átiratot kapta a miniszterelnökségtől:

M. kir. miniszterelnökség.

3314.

M. E. I.

Méltóságos Elnök úr!

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek XVIII. évi közgyűléséből, hetvenedik legmagasabb születésnapja alkalmából táviratilag kifejezett hódolatáért legmagasabb köszönetét méltóztatott legkegyelmesebben nyilvánítani.

Van szerencsém ezt Méltóságoddal örvendetes tudomásul s az egyesület értesítése végett közölni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

A miniszterelnök helyett:

Tarkovich, s. k.
államtikár.

A F. M. K. E. népkönyvtár. Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter — mint annak idején megtuk — több népkönyvtára bacsátott a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület rendelkezésére. Ezeket a népkönyvtárakat, a F. M. K. E. könyvtári bizottsága, dr. Gyürky Geyza elnöklete alatt és Clair Vilmos főtikár előterjesztésére: Tudosin árvamegyei, Kamjonka és Szomolnok szepesmegyei, Ozabaj-Csápor, Pográny és Nagy-Tapolcsány nyitrai megyei, Bakabánya és Felső-Terény hontmegyei községeknek szavazta meg, a népkönyvtárak egy példányát pedig a nógrádvármegyei tanítótestület által, a magyar-tot nyelvhatáron kijelölendő községek fogja rendelkezésére bocsátani. A F. M. K. E. bars és trencsénmegyei választmányai még nem jelölték ki a községeket, ahol népkönyvtárak volna szervezendők, a lipótmegyei választmány pedig nem kér magyar népkönyvtárat, mert „magyar-tót nyelvhatára nincs.”

A F. M. K. E. Vörösmarty-ünnep. Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulóján, dec. 1-én a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület nagyszabású emlék-ünnepet rendez Nyitra. Az ünnep védnökei Thuróczy Vilmos főispán és Bende Imre püspök, rendezőbizottsága élén pedig, amelyben képviselve van Nyitra vármegye, Nyitra városa, a nyitrai polgárság és a F. M. K. E., — Thuróczy Vilmosné csillagkeresztes hölgy és Balázs György ezredes állanak. Az ünnepen Kenézy Csátár mond megnyitót, Kostyal Miklósné úrnő Szép Ilonkát szavalja, Majthényi Gézáné úrnő zongora kísérete mellett Pánczky Eszti úrhölgy magyar dalokat énekel, Tarnay Alajos zongora kíséretével, Dombay Hugó Vörösmartyról emlékezik meg, G. Mihály János tanár Ábrányi Emil költeményét, a Hazádnak rendületlenül

szavalja s végül műkedvelők, közül Birócy Marianne, Lyka Mariska, Vörösmarty drámai költeményét, a Csángó és a Tündéi adják elő. Az ünnep iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy az előadást másnap dec. 2-án Palotay Piroskával, a Nemzeti Színház tagjával a fő szerepben, meg is ismétlik. Ugyancsak ezen a napon báró Luzsénszky Felix magyar hazánkfia, a burok európai önkéntes csapatának parancsnoka, felolvasást tart a bur-angol háború érdekesebb epizódjairól s a maga viszontagságos életéről.

A. t. hölgyközségnek b. tudomására adjuk, hogy csak divatos kelmeék, nem silány kiselejtezett áruk, hanem a legjobb minőségű szövetek mintagyűjteményét, mely tartalmazza a legutolsó divat francia s angol újdonságait pl. Homespun, Taylor-Mode, Matlasse stb. ingyen és bérmentve küldi meg Weiner Mátyás női ruhakelme áruháza, Budapest, VI., Andrássy ut 3.

Gondos anyák figyelmébe. A gyermekek legjobb erősítő- és tápszeréül a Zoltán-féle csukamájolaj ajánlható, melynek rendszeres használata által a Gyermekek kóros behatásokkal szemben ellentállóképessé lesznek. A Zoltán-féle csukamájolaj teljesen szagtalan és íz nélküli. Tápereje nagy s úgy felnőttek, mint gyermekek szívesen veszik be. Kapható a készítő, Zoltán B. gyógyszerárán, Bpest.

Thymol fogkréme a legkitünőbb és legkedveltebb fogtisztító szer tubusban. A sárga fogakat pár nap alatt fehériti. Rendkívül kellemes, üdítő, frissíti a szájat, eltávolítja a fogfájást és megóvjaa a fogakat a romlástól. 1 tubus 60 fillér. Kapható mindenütt.

Üdvös tanács. Ha meg akar gyógyulni bármely betegségtől, tegyen kísérletet a Feller-féle Elsa-Fluidummal, mely csodás hatással gyógyít köszvény, reumát, szurást, gyomorbajt, szembajt, stb. 12 üveget 5 koronáért bérmentve küld Feller V. Jenő, gyógyszerár, Stübica Fő utca, Zágráb-megye.

Egy új találmány sokat ér, ha jó és szabadalmazva van, de a feltalálónak akkor legnagyobb a gondja, mikor a szabadalom a zsebében van, — mert nem tudja azt értékesíteni, — s nem tudja kihez forduljon. Hazai, szabadalmi ügyekkel dolgozó vállalatok közül a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat, Budapest, Erzsébetkörút 17 foglalkozik főleg azzal, hogy nemcsak kieszközli a szabadalmakat, de lehetőleg értékesíti is azokat.

Santal egger név alatt dr. Egger gyógyszerész oly sikerült specifikus szert hoz forgalomba, mely a h sonló külföldi készítményeket teljesen kiszorítja. Kitünő hatásánál fogva orvosok is rendelik oly bajoknál, hol Copaiát vagy Cubebát javasolnak. Törvényileg védett "Tigrisfej", védjeggyel ellátott készítmény kérendő. Egy üveg 3 korona. Kapható a gyógyszerárakban. Főraktár Nador-gyógyszertár, Bpest, Váci-körút 17.

Osers és Bauer elismert elsőrangú légszusz- és benzínmotor-gyár) Budapest Váci-körút 61) az utóbbi időben több nagyszabású malom, aranybánya és egyéb iparvállalat üzeméhez szállította motorjait, melyek igen csekély üzemeltetésük és lényeges erőtöbbletük által nagy megelégedést és elismerést értek el.

Nem csodaszere van szüksége a szenvedőnek, hanem valódi kipróbált gyógyszerre. Ilyen kitünő és hatásos szer a Steiner-féle esz- és köszvény-éter, mely minden reumabántalmat, szurást, szaggatást néhányszöri bedörzsölés után ki gyógyít. Egy üveg 2 kor. Postán után vétel 2. 60 kor. előzetes beküldése mellett bérmentve küldi Steiner M. gyógy-szertára Temesvár Szt. György-tér 12.

Bodegaoborok. Spanyolország és Portugália kedvenc borait, valamint a finom és illatos rajnai és Mosel-borokat a hirtelen és előnyösen ismert The Continental Bodega Company kitünő, tiszta minőségben importálja, miért is mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

A kőbányi királysöröző r. t. híres Góliát-maláta söre ma már keüvenc itala a nagyközségnek. Gyógyhatásánál fogva pedig a budapesti egyetem orvosi kitünőségei is rendelik, különösen idegbajok, vérszegénység és gyengeség ellen E kitünő hazai gyártmányt t. olvasóinknak melegen ajánljuk.

A budapesti császárfürdőben újabb berendezés folytán a gyógymód télen át is használható. 50 jól fűthető szoba áll a vendégek rendelkezésére, melyekből fűtött folyosón át lehet a fürdővizhez jutni. Az árak most 50% al olesőbbak, mint nyáron. Kitünő konyha, jó kiszolgálás, közlekedés minden irányban.

Jó tanácsok korosabb egyének részére.

Ha az ember élete alkonyához ér s ha akár átélte betegségek tolytán vagy egyszerűen a vér elgyengülése következtében az ember a kedvét és terhére válik az élet. Számos példa azonban megmutatta, hogy az ember igazságtalanul esik kétségbe s hogy az öregség dacára még aránylag új életet alakíthat magának, hogy erejét ismét visszanyerheti és az elgyengült vért ismét helyre lehet állítani. Akárhány színlődő beteget hirtelen ismét viruló egészségben láttunk, amint újra szerencsés napokat élt. Ugyan minő szerrel érhetett el ilyen eredményt? A következő levél Bachmann asszonytól Bottinwyl-ben Zofingen mellett (Svájc) tudatja velünk a rendkívüli hatást, melyet a Pink-labda-csok az ő egészségére gyakoroltak.

„Oly gyenge voltam, írja Bachmanné, hogy minden munka nehezemre esett. Sem étvágyam, sem álmom nem volt és heves főfájásban szenvedtem. A vérem, öregségemnél fogva, kétségtelenül úgy el volt gyengülve, hogy 65 éves koromban már a legesekélyet b erélyem sem maradt. De a Pink-labda-csok alkalmazása az egész tényállást megváltoztatta, mert amióta azokat használom, mindig jó étvágygyal eszem, kitünően alszom s a fejtájások teljesen megszűntek. Erőmet ismét visszanyertem és most megint jól tudok dolgozni. Nagyon kívánatos volna, hogy mindazok, akik hasonló betegségekben szenvednek, hasonlóképen a Pink-labda-csokot használják.”

A Pink-labda-csok elvitathatlanul a vérnek kitünő megújító szerét s a testi erő egyik legjobb helyreállító szerét kepezik. Hatalmas hatás gyakorolnak vérszegénység, sápkór ellen, oly betegségek ellen, melyek a kritikus öregség alkalmával fellépnek, valamint rheum, a ellen gyermekek részére nem kevésbé hasznosak; mert erősítik a gyenge természetet és meggyó-

gyitják az ezen korban oly gyakori szt. Vitustáncot s az angol kórt.

Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-Magyarország fővárosában: Török József gyógyszerárban (Budapest, Király-utca 12) 1 frt 75 krért dobozonként vagy 9 frtért 6 dobozonként.

REGÉNY.

„Nekeressd” János szerencséje.

Írta: Memirevics Danteenkó.

(Folytatás.)

Anjuta ujjongva a nád közé ugrott, s nemsokára a patak tulsó partján lehetett hallani: „Fogj meg, nagyatyuska ugyan fogj meg!”

„Még az hangzik! Játszál a madarakkal, amelyek ugyanoly kópék mint te.”

„De én veled akarok játszani!”

„Akarok ugyan sokáig várhatsz.” S halkán mindig közelebb s közelebb kiuszott.

„Nagyatyuska, hol vagy?” kiáltá reszkető hangon. „Nagyatyuska, én félek!”

„Mégvagy!” kiáltotta, s megragadta a viczkádozó gyermeket. „Mily nedves a ruhád!”

A gyermek kicsiny karjaival átölelte barna nyakát, s megkönyörögte: „Nagyatyuska, hallod, Nagyatyuska legyél te most a farkas.”

„Mi mindent nem akarsz,” mormogta elégedetlenül.

„Ugyan kérlek, hisz oly szépen tudott. Kérlek, tedd meg. Én majd a nyúl leszek. Nyulacska, nyulacska, hosszú fülel nyulacska”

„Hisz akkor meg kelljéged ennem, te bolond!” S az öreg elkezdte szeméit forgatni, s borzasztóan bömbölni.

De Anjutát nem lehet egykönnyen kielégíteni. „De te nem csinálod épen-séggel természetesen. Kérlek, kérlek, jöjj.” S lehajlott és mélyen beletekintett szemébe.

„No, hát legyen, te béka; akkor aztán rajta.”

Ovatosan a földre tette a gyermeket s a bokrok közt elküszött. A tüskék össze karcsolták kezét, arcát, de sokkal fontosabban járt az esze. Hasra feküdt, a szűrő szemekkel tekintett széjjel. Ha nem volnának ott a szemek, úgy barna, borzos fejétől félni lehetne. Hogy az illúziót növelje, még fogait is csikorgatta. Anjuta a nyúl szerepét játszva ide-oda ugrált, a füvet rácsálta, s kezeit feje felett mozgatta, hogy a hosszú füleket utánozza. Úgy tett, mintha nem is venné észre az öreget.

„Én nem látlak, nagyatyuska, igazán nem.”

Erre a farkas kiugrik rejtekéből, a nyulacska a patak fele menekül, átfut rajta, s a tulsó partra felkapaszkodik. De a dühös farkas utána, min-közelebb s közelebb s közelebb ér négy kéz lábán, s megragadja nagy állkapcsaival torkon ragadja a szegény állatkát.

„Megijedtél-e?” nevetett a vén farkas jöködven,

„Egy cseppet sem. Te, nagyatyuska, miért eszi meg a farkas a nyulat?”

„Csak nem ehetik füvet! Húst, nyulat, kutyát, csirkét, kis gyermeket, mind, mind a milyen te vagy, szűkségel — ez neki egyforma. Megragadja, így, látod, és széttepi.”

„És fáj is nekik?” kérdezősködött Anjuta.

„Óh te ostoba! Természetes, hogy fáj. A halál soha sem esik jól!”

„Anjuta utána gondolt. Tudod mit, nagyatyuska.” mondá rövid szünet után, „ne játszunk többé így. Ne legyél farkas. A farkas vad, te pedig oly jó vagy.”

„Én és jó! Oh te” Szökevény János hosszú hallgatásba merült. „Neked jó vagyok,” erősen megrázkodott „Látod Anjuta, mikor én olyan kicsiny voltam, miud te, senki egy jó szót sem szólt hozzám. Jól elvertek mindig s sohasem szabadultam meg a kék foltoktól Különböznél jó vagy miért is volnék rossz minden ok nélkül? Oh te ostoba te-jemtés, mit tudsz te arról?”

„Végy fel öledbe,” kérte Anjuta s lábujjhegyre emelkedett.

Mintegy álmából fölébredt. „Mit akarsz?”

„Végy fel öledbe, nagyatyuska, fáradt vagyok.”

„Előbb mint egy nyúl ugrasz. azután azt akarod, hogy hordjalak. Semmi sem lesz belőle, lent maradsz.”

„De mégis felveszel,” hízelt a gyermek. „Ha szépen kérlek, soha sem mondasz „nem”-et.”

„Nézze meg az ember! Vegyék elő egy vesszőt s meg verjelek? No, hát jöjj, nem banom.”

(Folytatása következik.)

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

Karácsony.

Már csak rövid idő választ el bennünket Karácsonytól, a kereszény világ legszentebb ünnepétől. S ahogy közeledik Karácsony, a Megváltó születésének ünnepe, úgy gyarapodik a családok gondja, mit hozzon Jézuska a családnak.

Az ajándék csak akkor lesz igazi jézusi ajándék, ha nemcsak pillanatnyi örömet okoz, de egyúttal a lélek nemesítésére való, a jó erkölcsökre hat. Ne csak anyagi, de szellemi haszna is legyen a karácsonyi ajándékoknak. Ezzel ünnepeljük meg legméltóbban a legszebb ünnepet.

A könyv, a szellemi művelő, lelket nemesítő, erkölcsöket tisztító könyv a legméltóbb karácsonyi ajándék. Ez vezette a Magyar Hírlap-ot is, mikor elhatározta, hogy fennállásának tizedik évfordulójára egész kis könyvtárt juttat olvasóinak.

Teljes tíz regény lesz a Magyar Hírlap karácsonyi ajándéka, tíz érdekes könyv, a hazai és külföldi szerzők legjelesebbjainak munkái. A regény-írók, kiknek munkáit az előfizetők megkapják, a következők:

Hazai írók:	Külföldiek:
Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Bárony István, Herczeg Ferencz.	Georges Ohnet, Emile Zola, Ma cel Prévost, Ridder Haggare, Leo Tolstoj.

A könyveket ez év december közepén küldik szét, úgy tehát, hogy Karácsony ünnepére már mindenkinek a kezében lesznek. Erre vonatkozólag pedig a következőket tudatja a kiadóhivatal:

Könyvajándéka csak azok az előfizetők tarthatnak számot, a közvetlenül a Magyar Hírlap előfizetői. Akik egyenkint vásárolják a lapot, vagy közvetve fizetnek elő tőzsdékben, papírkereskedésben csomagszállítónál, azok nem részesülhetnek ebben a kedvezményben.

A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése oly kép történik, hogy: minden félévés vagy egészéves előfizető tíz kötet regényt kap.

Minden negyedéves előfizető öt kötet regényt, minden honapos előfizető két kötet regényt. E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt, tehát. Minden előfizetőnek oly szabály alapján járnak ki az ajándék-könyvek.

Erre pedig a decemberi előfizetői lajstrom lesz az irányadó, roy tehát aki most félévre vagy negyedévre előfizet: tíz, illetőleg öt kötet regényre tarthat számot. Azok, akik decemberben egy hónapra fizetnek elő, vagy ujítják meg az előfizetésüket, két kötetet kapnak.

Mindenhinek módjában van tehát már most kiválasztani azt a kategóriát, amelynek és viszonyainak legjobban megfelel. Ezt mindenki maga határozza meg, a kiadóhivatalnak csak az a kérése lehet a közönséghez, hogy a döntést ne halasztja sokára, nehogy a könyvek kellő számban való ki-nyomatása és szétküldése zavarral járasson, ami a sok-sok ezer könyv mellett könnyen megtörténhetnék.

Még csak azt kell mondanunk, hogy a küldött regények teljesen új, csinos kiállítású, szépen fűzött könyvek lesznek, amelyek nemcsak pillanatnyi örömet szereznek, de minden könyvtárnak díszére és becsületére válnak.

Előfizetési ár: félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, 1 hónapra 2 K. 40 f.

Tisztelettel

a Magyar Hírlap kiadóhivatala
Budapest, V., Honvéd-utca 10.

— A hun magyar rokonság kérdése régóta foglalkoztatja a tudósokat. A tudomány emberei elvetik a rokonság tényét, a néphagyomány és a költői képzelet azonban nem adja fel. Arany János is mintegy a magyar nemzet ősmondájának szánta hun trilogiáját. Annyi bizonyos, hogy a mondai Attilához joga van a magyar népnek, mert erősen átalakította a nyugati krónikák leírásából a maga hőseinek képére. Nagy szakállát, pompás gazdagságát, kincsekben dúskálkozó kedvét a magyar monda adta. A külföldi egykorú krónikák is rokonnak hirdették a két nemzetet, mert a magyar szokásaira, féltel-metességére, harosi kedvére megegyezik a hunnal. Az tény, hogy Nógrádban, Gömörben még egy emberöltővel ezelőtt regélték a hun királyról, aki napban, holdba, sötét éjszakába temetkezett, arany-, ezüst- és vaskoporsóba.

Attila személyéről, győzedelmes csatáiról, haroznépéről, városokat irtó kardjáró-beszél a Nagy Képes Világtörténet 19 ik füzeté. mely most hagyta el a sajtót. A jeles munka a vállalatnak IV-ik kötete s Borovszky Samu ismert történettudós és akadémikus tollából ered. A nagy vállalat tizenkét kötetből fog állani, s szerkesztője Marczali Henrik, ami egymagában is garancia volna arra nézve, hogy az egész nagy mű kitűnő, s a modern történetírásnak számottevő alkotása. Az egyes füzeteket számos szép illusztráció díszíti. Egy kötet ára 16 kor. Kapható havi részletfizetésre is. Egy füzet ára 30 kr., 60 fillér. Megrendelhetni Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárságnál, Budapest, VIII., Üllői út 18. és minden hazai könyvkereskedésben.

Felölös szerkesztő és lapfőnök: Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szeged M. Nagy-Kikindán.
Telefon szám: 15.

Hirdetések.

Nyilttéri közlemény minden sora 20 fl.

Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egységár arányában számítatnak
Hirdetések főlvetetnek: a fővárosi és külföld nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó hivatalban.

14775 tkv. szám. 1900.

Utóajánlati árverési hirdetmény

A nagyikindai kir. törvényszék mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a királyi államkincstár végrehajthatónak, — Kreibik Mária férj. Mencsik Albertné mokriai lakos végrehajtást szenvedő ellen 723 Kor. 94 fil. tőke s jár. kielégítése iránti ügyében a területén levő a mokriai 163 szíjtkvben Kreibik Mária férj. Mencsik Albertné mokriai lakosnő tulajdonul felvett A I (259—260/b) hrsz és 1231 örsz. h. z udvar és kert 844 korona kikiáltási árban Mokriai községhezánál a beadott utóajánlat folytán 1900 évi december hó 24-ik napján d. e. 10 órajára újabb bír. végrehajtási árverés alá fog bocsátatni azzal, hogy az utóajánlattevő által beígért 50 koronán alább nem fog el adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvanított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagy-Kikindán, 1900 évi november hó 12-én A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kapustyák,
kir. tszk. bíró.

126 1—1

Kis hirdetések

felvétetnek e lap

Kiadóhivatalában

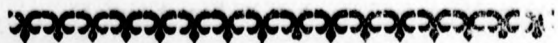
Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Torontáli Közlöny“ „Kis hirdetések“ rovatában.

A kis hirdetések rovatában: minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be- küldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny“
kiadóhivatala Népkert utca
7. szám.

Speczialista SÉRV-KÖTŐKBE.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legtöbb keletesebb ezen némben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak:
egyoldali 6 frt
ketoldali 12 frt.

Gyáramban (alapítotott 1878) készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, háskötők, göresérharisnyák és mindenféle gumiáruk urak és hölgyek részére. 437, 1—61: Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl

KELETI J. orvos sebészeti
mű- és kötőszersz. gyáros
BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.
Nagy képes árjegyzék ingyen és érmentve.

7267. szám tkvi 1900

Arverési hirdetmény.

A tkanizsai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ruzsics György ügyvéd által képviselt Dudvarszki Sándor végrehajthatónak Hódi Mihály és Mersi Antal jázóvai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 272 korona tőke, ennek 1883 évi szeptember hó 1-től járó 5% kamatai valamint 55 korona 20 fil. költség kielégítése végett a területén levő jázóvai hódicsi 131 szíjtkvben 434—435 hrsz a felvett felerészben Sziráki András másik fele részben Pakai Illés és kiskPakai András tulajdonát képező ház és kertes az 1881 LX t. cz. 156 §. értelmében egészen 640 korona a jázóva hódicsi 144 szíjtkvben (494—395) hrsz a, foglalt Hódi Mihály tulajdon t képező ház és kertes 320 korona

KIZVA FLUID

KIGYÓ-JEL

ERŐSÍTÉS ÉS ERŐMEGÚJTÁS CÉLJÁBÓL eredményrevaló használják az összes turisták, kerékpárosok és lovaglók nagyobb taurók után.

1 üveg ára 2 kor. 1/2 üveg ára 1 kor. 20 fillér.

Valódi csak feanti védjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárakban.

Főraktár: **Kreisapotheko, Korneuburg, Bécs** mellett.

Főraktár: Kreisapotheko, Korneuburg, Bécs mellett.

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1900 évi deczemer hó 13-ik napjának d. e. 10 óraja Jázóva községhezához kitűzetik azzal, hogy az árverés alá bocsátott ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 64 korona 32 fillér készpénzben vagy óvadék képesnek nyilvanított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

T. Kanizsán a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1900 évi szeptember hó 18-án.

Dr. Németh,
kir. járási-bíró.

Kiadói-Nyomda

(Jung-féle házban)

elvállal mindennemű nyomdai munkálatokat a legolcsóbb áron, legpontosabban és legizlésesebb kivitelben.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KÉSZITTE:

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Radák János, Wolf M. Józsefné és Kiadói-nyomdában, (Szeged, József Millán.)

Eladó ház.

Az I-ső negyedben a Szemlakeri utcában az 524. számú ház, mely 3 szobából, két konyhából, éléskamrából áll, kút az udvaron és egy 200□-öles kert hozzá, eladó.

Vevők a tulajdonossal értekezhetnek.

Pártoljuk a hazai ipart!

Kitünő munkáért
Páris, London, Stokholm és Buda-
pesten kitüntetve.

VARJU BÉLA

cs. és kir. szab.
műhangszer-ipar telepe

BUDAPEST

VII. József-körút 20 szám.

A székes-főváros, valamint több ze-
nekar és tűzoltótestület szállítója.

Ajánlja saját készítményű hang
szereit u. m.:

	frttól	frtig
Iskola hegedűt	5.—	15.—
Kijátszott régi hegedűk	5.—	1000.—
Fuvolák	3.—	80.—
Trombiták	5.—	70.—
Harmonikák	14.—	35.—
Intonja 6 kótalappal	12.—	valamint
mindennemű pengető, vonó, és fuvó- hangszerekben.		

Nagy választék saját gyártmá-
nyú, elismert, legszolidabb kivitelű

CZIMBALMOKBAN,

45 frttól 60 frtig, pedálos
75 " 300 " hat évi jót-
állás mellett.

Eredeti olasz és német húrok.

Bárminemű hangszerek javítása.

Olesó árak. — Pontos munka.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

CSERMÁK KÁROLY

gyógyszertára „a Megváltóhoz”
Nagy-Kikindán főtér.
Sürgöny-czim: Csermák Nagyikinda.

Vegyi gyógyszerészi és hygienicus ké-
szítmények laboratoriuma.

Mindennemű híres bel- és külföldi orvosi és gyógy-
szerészi különlegességek, kötszerek, tolettó ezikkek,
illatszerek; gyógyborok: Co. nac, Malaga, Madecia,
Soherry, Tokay; valódi Jamaica-rum, állatgyógyaze-
rek, gyógy- és pipere-szappanok, orvosi műszerek,
betegápolási ezikkek, hőmérők, gummiezikkek, óv-
szerek, aroz-, kéz- és hajkenőcsök, haj- és arozvizek,
fog-, száj- és mosóvizek raktára.

Egyedüli képviselője a „Janky és
társa” nagyváradi Francia cognac
gyárnak, melynek gyártmányai kitünő
jó minőségükért az **összes hazai cog-
nac-gyárak közül az 1900. évi párisi**
nemzetközi Jury bizottsága által a **ki-
állítási ezüst éremmel** lettek kitüntetve.

Ezen kitünő gyártmányú **hazai cog-
nacot** helyben és vidékre a következő
hallatlan olesó árakon szolgáltatom ki:

Egy egész üveg (7 del.) *	4 k.
Egy fél üveg (3 del.) *	2 k.
Egy egész üveg (7 del.) **	5 k.
Egy fél üveg (3 del.) **	3 k.
Egy egész üveg (7 del.) ***	7 k.
Egy fél üveg (3 del.) ***	4 k.
Egy egész üveg (7 del.) V. O. jegyű	8 k.
Egy fél üveg (3 del.) V. O. jegyű	5 k.
Egy egész üveg (7 del.) Carte Blanche	10 k.
Egy fél üveg (3 del.) Carte Blanche	6 k.
Egy liter **	4 k.
Egy liter ***	6 k.

L. Dupuis & fils

Cognac.

Angol, francia cognac gyár egyedüli képviselője
helyben.

1 egész üveg (7 del.) cognac	12 k.
1 fél üveg (3 del.) cognac	7 k.

M. de Lara Lüroth Malaga

1 egész üveg Malaga (6 del.)	4 k.
1 fél üveg (3 del.)	3 k. 40 fill.
1 egész üveg (6 del.) Sherry	5 k.
1 fél üveg (3 del.) Sherry	2 k. 50 fill.
1 egész üveg (6 del.) Lacrima christi	6 k. — fill.
1 fél üveg (3 del.) Lacrima christi	3 k.

Direkt importált legfinomabb thea, egész, fél,
negyedkilogrammos és kisebb csomagokban
az alábbi árak szerint e g y e d ü l i t t k a p -
ható:

Legfinomabb császár Melange	1 kgr.	20 k.
" " "	1/2 kgr.	10 k.
" " "	1/4 kgr.	5 k.
" " "	1 dekagr.	40 fill.
Legfinomabb orosz thea	egy kgr.	12 k.
" " "	1/2 kgr.	6 k.
" " "	1/4 kgr.	3 k.
" " "	1 dekagr.	20 fill.

Legfinomabb **Prima Jamaica rum** direkt
importált:

1 egész üveg (6 del.)	6 k.
1 fél üveg (3 del.)	3 k.
1 liter	8 k.

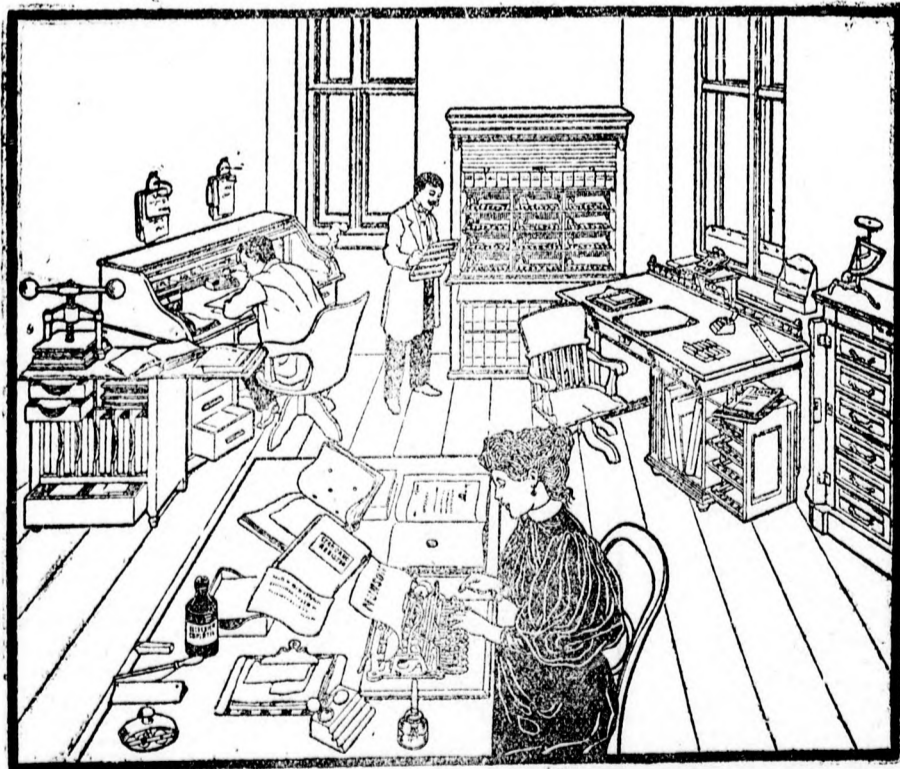
Finom Jamaica rum:

1 egész üveg (6 del.)	3 k.
1 fél üveg (3 del.)	1 k. 60 fill.
1 liter	4 k.

Házilág előállítandó rumhoz szük-
séges **legfinomabb** essentiákat
raktáron tartom. A házilág előállítandó
rum készítéséhez szükséges tudniva-
lókat készségesen közli bármely ve-
vőjével

Csermák Károly
gyógyszerész
Nagy - Kikinda.

*Modern
Irodaberendezési
cikkek
Schwanhäussertől.*

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

SCHWANHÄUSSER

Shannon-Registrator-Vállalat

BÉCS, I. Johannesgasse 2. I. em.

Alapították 1820-ban

A legajánlatosabb és legutányosabb decesszió forrás **szőnyegek**, **buta-
szőnyegek**, **csipke- és szőnyeggyűjtemények**, **épekk** nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME
BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

híres nagy raklára. Óriási választék porca és apróra szőnyegekben.

Általában tudott dolog,
hogy a szépség előérére, tökéletesítésére és fontartá-
sára a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégyó 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.
Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

Kapható minden gyógyszerésztárban.

SANTAL EGGER

specifikus értéktű szer
mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalvát ajánlanak.
SANTAL EGGER az igen drága és tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatáso
az ifjúság bántalmánál, miért az orvosok is rendelik.
Csak a 48rv. védett „Santal-olaj” védjeggyel valódi.
Ára 3 korona - eredeti üvegeknél. - Védőkre 3 korona 40 fillér előleges beiktatása után
bérmentve küldi a
„NADOR gyógyszerésztár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nélkülözhetetlen fogtisztító szer a

THYMOL fog-kréme

1 tubus 60 fillér.
Mindenütt kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÜZ

egyedüli biztos gyógyszere a híres
CSÜZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.

Néhányzori bedörzsölés után kigyógyul minden cauz, köszvény, reumabántalmat, fejfájást, szurást, szagátást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán 3 kor. 60 fillér előzetes beiktatása után bérmentve küldi az egyedüli készítő
STEINER MIHÁLY városi gyógyszerésztára **TEMESVÁR, Szt.-György-tér 12.**

Ezerszer kipróbált, a legtöbb betegségnél gyógyító házi
gyógyszer a

Feller-féle ELSA-FLUID

Egy kisérlet és mindenki állandóan fogja használni.
12 üveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya.)

legfinomabb egészségi egyiptomi
SZIVARKA-HÜVELY

100 drb 36 fill. 2000 drb. 7 kor. 5000 drb. 15 kor.
postán bérmentve küld
ENGEL LAJOS SZEGED.

Óvakodjunk értéktelen utánzá toktól

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORCSEPEK**

200 év óta elismert kúrázó hatásúak, gyomorbetegségeknél, étvágytalanságnál, nehézségszéklet stb. ellen.
Egy üveg 80, nagy üveg 1.40 fillér. - Kapható minden gyógyszerésztárban. - Központi elárúító:
BRADY KÁROLY
„Magyar Király” gyógyszerésztára
Bécs, I. Fiolachmarkt 1, honnan 3 kis üveg 2.40 kor. - vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bérmentve küldetik.

Orvosilag ajánlott legrégibb hámlasztó a rossz emésztés összes következményei ellen.
Nem szabadna hiányoznia egy háztartásban sem.
Csak akkor valódi, ha minden doboz fedelén a „PSEPHOFER L” név vérszerű irással látható.

PSEPHOFER J.
vértisztító
labdacsal.

**KI AKAR
egyeses önkéntes
LENNI?**

A ki az előirt iskolákat nem végezte, az is lehet egyeses önkéntes. - A ki már sor alatt állott, elkészült. Születési év közlése. - Prospektust ingyen küldi:
LICHTBLAU ALBERT
a katonai elők. tanf. igazg. Debreczenben.
Tanácsot ad: eddel Dragontz J. m. kir. honvéds. ezredes ny. és Mayer A. cs. és kir. őrnagy ny. Feljegyzés: a nm. val. és k. községi m. kir. miniszter megbízásából a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a
BELVÁROSI KÁVÉHÁZ
IV., Kilyó-tér 2. (Klotild főhercegnő palotája.)
Vidéki találkozó helye. - Kávé: STUBER SÁNDOR.

26 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGVAK BESZERZÉSI
FORRÁSA
MAUTHNER ÖDÖN
BUDAPEST
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE

vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglő elsőrangú étterem.
Budapest, VI. Andrassy-ut 39.
Kiváló magyar konyha. - Valódi tiszta borok és a világhírű „Pechorbräu” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű
PÁRIS szállodája
Budapest, Váci-körút 25.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem, sírőcsarnok a házban. Vilámas vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

**WOLFFER
VI MOS**
PHOTO-KYKOGRAFIA
FELMÉRÉSEK

A legjobb órákat
legszolidabb és legdivatosabb ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nomen
első és legnagyobb üzlete

BRAWSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

GOLIÁT MALÁTA SÖR
Kiváló üdítő ital és gyógyzóelokra is szolgál.
AJÁNLJÁK: Dr. Korányi és Dr. Köthy egyetemi tanár urak meg-
hajknál, vérzékenységénél, emésztési zavaroknál, gyengeségükénél stb.
Gyár és megrendelési hely:
KÖBÁNYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBÁNYA.

FRATELLI DEISINGER
küld
Finnéből vagy Triszthól
5 kgr. Caba kávét, válogatott... 15 kor. 68 fill.
5 . Ceylon gyöngykávét... 17 . 15 .
olvámoiva és bérmentve.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági üzletoakra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és leghíresebbek a létező szerkezetek között.
Vezérlőviselőség és raklár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.
Képes árjegyzék ingyen.

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajna- és Mosel-borok.
Kaphatók minden jobb füzér- és
csomagoló-üzletekben, szőlők,
kávéházak és éttermekben.

Bodega Company

**SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
VÁLLALAT**
BUDAPEST
MÉRZESBET KÖRÚT 72
Felvilágosítás díjtanul.
Bel- és külföldi szabadalmak kész-
lése, értékelése és átnyomása.
Védjegyek és mustrák lejtromozása.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrengő kőnes hővízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel leg-
modernebb lezafürdővel, pom-
pás ásványvíz eszodákkal, ká-
és kádfürdőkkel, - 200 kényel-
mes lakoszobával. - Prospektus
kivántra ingyen és bérmentve.

Oh jaj! Kőhögés, rekedtség ellen gyors és kúrázó
eredményrel használhatók az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerésztárban és a füzérésztárban.
Budapest, VI., Váci-körút 17. Egger mellpasztilla
szabadított meg.

Ha őszül a haja,
használja a kúrázó Zoltán-féle HAIR-REGENERÁTOR, mely nem fest, ha-
nem a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 korona. bérmentve
2 kor. 80 fillér. **ZOLTÁN BELA** udvari szállító gyógyszerésztárban
Budapest, V., Nagyköröna-utca 23. sz. Szabadág-tér sarkán.

100.000 sorsjegy.
50.000 nyeremény.
Minden második sorsjegy nyer.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű sorsjátéka a m. kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
Megrendelések intézendők:
GAEDIGKE A BUDAPESTI
IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta egy húzás.
Tervezet ingyen és bérmentve.
Ügynökök kerestetnek.

Kipróbált és fényes sikerrel bevált Asthma, köszvény, szív-
vese-, gyomor-bőrbajoknál, Megbajok (Hysteria. Neurasthenia),
makacs vér- és mértalmatknál. Biztos védelem szélhűtés és
elmezavar ellen. - Díjazott levelekre válaszol.

Vérnyógyítás - Hemopatia
fehérsejt és eródiált képzés

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 12.

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógy mód régi és súlyos
betegségekben. Eredményei folytan bámulatosan terjed
egy a bel- mint a külföldön! Sikeresen gyógyít számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
szármolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőcsöbben
közöltet az
összes bel- és külföldi lapokban az
ÁLTALANOS TUDOSÍTÓ
Hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 81.)
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.
Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
szközölteknek az összes megbízások.
Közhelyvetések ingyen.